

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Идентификациона
налепница

ПАЖЉИВО НАЛЕПИТИ

MAT A

МАТЕМАТИКА

ВИШИ НИВО

PROBNI ISPIT DRŽAVNE MATURE ŠK. GOD. 2021./2022.

MATA.55.SR.R.K1.32

52653

Начин означавања одговора на листу за одговоре:

Начин исправљања грешака на листу за одговоре:

C *UK*

↑
Преписан тачан одговор

↑
Скраћени потпис

Начин исправљања грешака у испитној књижици:

(Матура)   државна матура

UK

↑
Прецртан погрешан одговор у заградама

↑
Тачан одговор

↑
Скраћени потпис

ОПШТА УПУТСТВА

Пажљиво прочитајте сва упутства и следите их.

Не okreћите страницу и не решавајте задатке док то не одобри водитељ испитне просторије.

Налепите идентификационе налепнице на све испитне материјале које сте добили у сигурносној кесици.

Испит траје **180** минута.

Испред сваке групе задатака је упутство за решавање. Пажљиво га прочитајте.

Пишите читко. Нечитки одговори ће се бодовати с нула (0) бодова.

На 2. страници ове испитне књижице приказан је начин означавања одговора и начини исправљања грешака. При исправљању грешака потребно је ставити скраћени потпис.

Забрањено је потписати се пуним именом и презименом.

При рачунању можете употребљавати приложену **књижицу формула** и **лист за концепт који се неће бодовати**.

Употребљавајте искључиво хемијску оловку која пише плавом или црном бојом.

Када решите задатке, проверите одговоре.

Желимо Вам много успеха!

Ова испитна књижица има 32 странице, од тога 3 празне.

I. Задаци вишеструког избора

У задацима од 1. до 24. од више понуђених одговора само **један** је тачан.
Тачне одговоре морате означити знаком X на листу за одговоре.
Тачан одговор доноси један бод.

1. Колика је вредност броја $\sqrt{45} \cdot \sqrt[3]{6}$ заокружена на две децимале?

- A. 9.04
- B. 10.50
- C. 12.19
- D. 16.43

(1 бод)

2. Процењује се да је свемир настао пре 13.8 милијарди година, а Земља пре 4.5 милијарди година. Колико година је прошло од настанка свемира до настанка Земље?

- A. $9.3 \cdot 10^6$
- B. $93 \cdot 10^6$
- C. $930 \cdot 10^6$
- D. $9300 \cdot 10^6$

(1 бод)

3. Колико износи 50 дулума у dm^2 ако је 1 дулум = 1 000 m^2 ?

- A. 500 dm^2
- B. 5000 dm^2
- C. 50 000 dm^2
- D. 5 000 000 dm^2

(1 бод)

4. Који је од наведених израза **бројилац** збира разломака $\frac{1}{x-y} + \frac{1}{2x-2y}$?

- A. 2
- B. 3
- C. $x - y$
- D. $3x - 3y$

(1 бод)

5. Ана, Марко, Луција и Јаков су сели за округли сто с четири столице. Колика је вероватноћа да Ана и Јаков седе једно до другог?

- A. $\frac{1}{4}$
- B. $\frac{1}{3}$
- C. $\frac{1}{2}$
- D. $\frac{2}{3}$

(1 бод)

6. На аукцији је продата старинска лампа. Цена лампе (z у кунама) током аукције може се моделовати једначином $z = 900 - 10t$, где је t број минута **преосталих** до краја аукције, $t \leq 60$. Шта према приказаном моделу представља број 900 у једначини?

- A. почетну аукцијску цену лампе
- B. коначну аукцијску цену лампе
- C. смањење цене лампе у минути
- D. повећање цене лампе у минути

(1 бод)

Математика

---

7. У четвртак је рачун за 5 кафа и 2 чаја износио 6 kn више него у среду за 3 кафе и 4 чаја. У уторак је за 3 кафе и 12 чајева рачун био двоструко већи него у среду. Колика је цена чаја ако се цене кафе и чаја нису мењале?

- A. 9 kn
- B. 10 kn
- C. 15 kn
- D. 18 kn

(1 бод)

8. График функције $f(x) = a(x-3)(x+k)$, где су a и k реални бројеви, парабола је којој је тачка $T(5, -32)$ теме. Колика је вредност броја k ?

- A. -13
- B. -7
- C. 7
- D. 13

(1 бод)

9. Ако степен 6^x има вредност 12, колико износи x ?

- A. 0.5
- B. 0.72
- C. 1.39
- D. 2

(1 бод)

10. Тим биолога доводи 1500 јелена на ненасељено острво. Ако се популација јелена удвостручи сваких осам година, која од понуђених функција моделује раст популације јелена на острву ако је t време у годинама?

- A. $f(t) = 1500^{0.125t}$
- B. $f(t) = 1500 \cdot 2^{0.125t}$
- C. $f(t) = 1500^{8t}$
- D. $f(t) = 1500 \cdot 2^{8t}$

(1 бод)

11. Колико је $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{4n+1}{n+2}$?

- A. 0.5
- B. 2
- C. 4
- D. $+\infty$

(1 бод)

12. За коју вредност променљиве x функција $f(x) = 2x^3 - 3x^2 - 5$ постиже локални минимум?

- A. -5
- B. -1
- C. 0
- D. 1

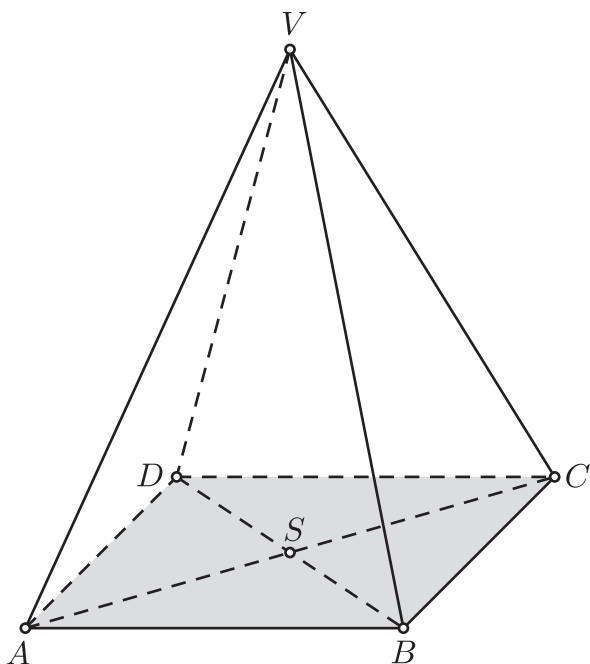
(1 бод)

13. Која од наведених тачака је удаљена од стране троугла за дужину полупречника кружнице уписане том троуглу?

- A. ортоцентар троугла
- B. тежиште троугла
- C. пресек симетрала углова троугла
- D. пресек симетрала страница троугла

(1 бод)

14. На скици је приказана пирамида $ABCDV$. Које од наведених правих су мимоилазне?

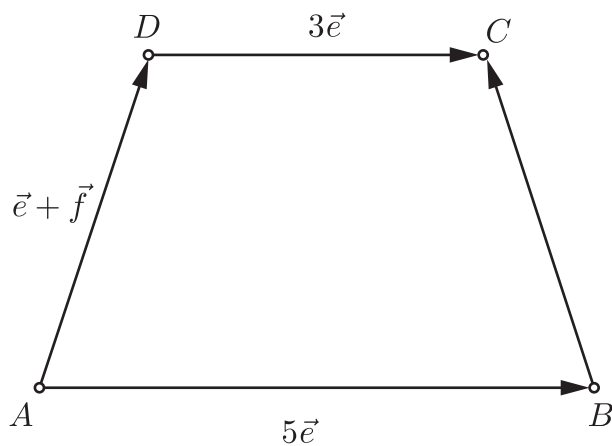

- A. BC и BV
- B. AB и DC
- C. AS и VD
- D. AC и DS

(1 бод)

15. На скици је приказан четвороугао $ABCD$ с истакнутим векторима.

Који од наведених вектора је једнак вектору $\overrightarrow{BC}$?

- A. $-\vec{e} - \vec{f}$
- B. $-\vec{e} + \vec{f}$
- C. $\vec{e} - \vec{f}$
- D. $\vec{e} + \vec{f}$

(1 бод)

Математика

16. Којим је вредностима у табели одређена права $y = 2x - 1$?

A.

x	-1	1
y	-3	1

B.

x	-1	2
y	1	3

C.

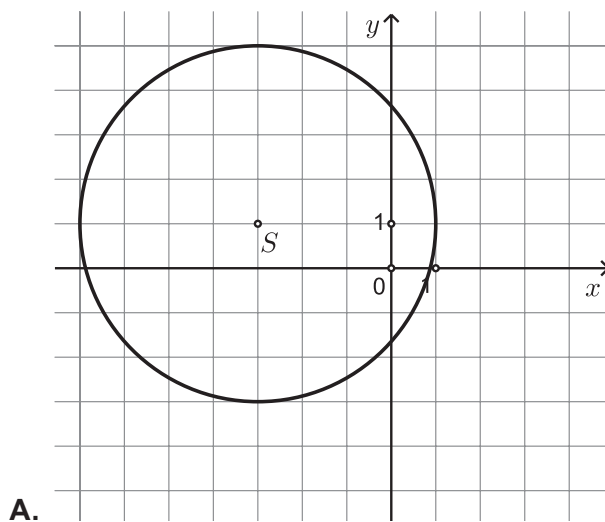
x	-1	0
y	-3	1

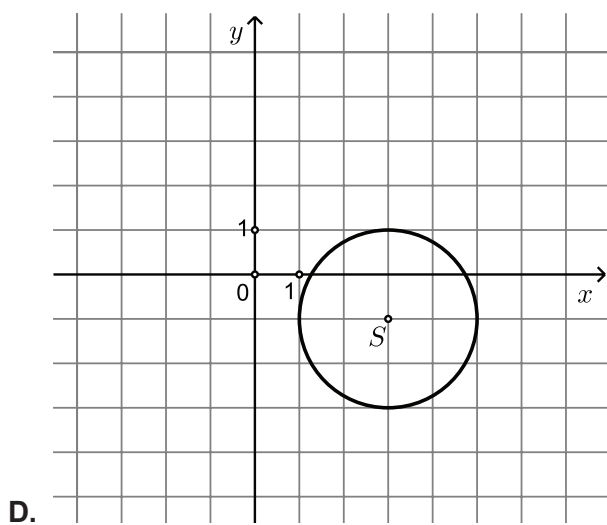
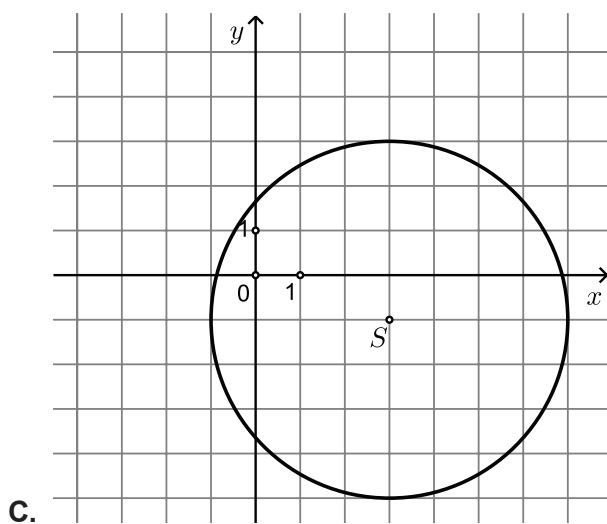
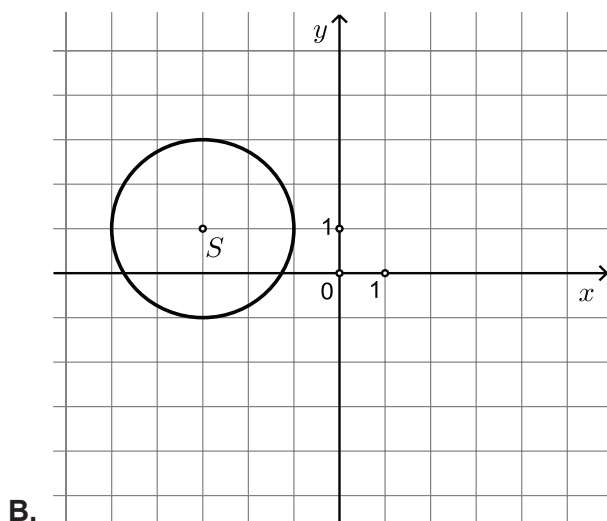
D.

x	-1	1
y	1	0

(1 бод)

17. На којој је од приказаних слика кружница задата једначином $(x - 3)^2 + (y + 1)^2 = 4$?

(1 бод)

Математика

---

18. Колика је мера оштрог угла ромба ако су дужине дијагонала 38 cm и 26 cm?

- A. $43^{\circ}10'$
- B. $55^{\circ}37'$
- C. $68^{\circ}46'$
- D. $77^{\circ}20'$

(1 бод)

19. Два бициклиста полазе са старта у исто време и крећу се константним брзинама, први брзином 17 km/h, а други 21 km/h. Колико су међусобно удаљени након 5 минута ако возе равним стазама које затварају угао 110° ?

- A. 1.8 km
- B. 2.6 km
- C. 2.75 km
- D. 3.46 km

(1 бод)

20. Колика је дужина ивице коцке чији дијагонални пресек има површину $64\sqrt{2}$?

- A. 4
- B. $4\sqrt{2}$
- C. 8
- D. $8\sqrt{2}$

(1 бод)

21. Колика је површина лопте ако обим њеног највећег пресека с равни износи 49 cm?

- A. 615.75 cm^2
- B. 756.30 cm^2
- C. 764.26 cm^2
- D. 973.01 cm^2

(1 бод)

22. Акваријум за рибице у облику квадра треба заменити новим акваријумом исте запремине. Дужина новог акваријума је већа за трећину дужине старог, а ширина новог је мања за 40% ширине старог. Шта важи за висину новог у односу на висину старог акваријума?

- A. Већа је за 25%.
- B. Већа је за 40%.
- C. Мања је за 25%.
- D. Мања је за 40%.

(1 бод)

23. Који од наведених израза **није** чинилац при растављању израза $2a^3 - 3a^2 - 18a + 27$ на чиниоце?

- A. $a - 3$
- B. $a + 3$
- C. $2a - 3$
- D. $2a + 3$

(1 бод)

24. Колико цифара има број $5 \cdot 10^{n+1} + 3 \cdot 10^{n-1} + 7$ ако је n природан број?

- A. $n + 1$
- B. $n + 2$
- C. $2n - 2$
- D. $2n$

(1 бод)

II. Задаци кратког одговора

У задацима од 25. до 37. упишите одговоре на предвиђено место у испитној књижици.
При рачунању употребљавајте лист за концепт.
Пишите читко. Нечитки одговори бодоваће се с нула (0) бодова.
Тачан одговор доноси један бод.

25. Колико целих бројева припада скупу $\langle -7, -4 \rangle \cup [-5, -3 \rangle$?

Одговор: _____

(1 бод)

26. Одредите комплексно-конјугован број броја $z = 7 - 3i$.

Одговор: _____

(1 бод)

27. Изразите p из формуле $r = \sqrt{s^2 - p^2}$.

Одговор: $p =$ _____

(1 бод)

28. Одредите општи члан a_n аритметичког низа $7, 2, -3, -8, \dots$

Одговор: $a_n =$ _____

(1 бод)

29. Решите задатке.

29.1. Квадрирајте израз $2x - y + 3$.

Одговор: _____

(1 бод)

29.2. Упростите израз $(1234 - 2a)(1234 + 2a) - (a - 1234)^2$ до краја.

Одговор: _____

(1 бод)

30. Решите задатке.

30.1. Три пријатеља деле добитак у размери $8 : 9 : 12$. Разлика, између оног који је добио највише и оног који је добио најмање, износи 2100 kn. Колико куна је износио њихов укупни добитак?

Одговор: _____ kn

(1 бод)

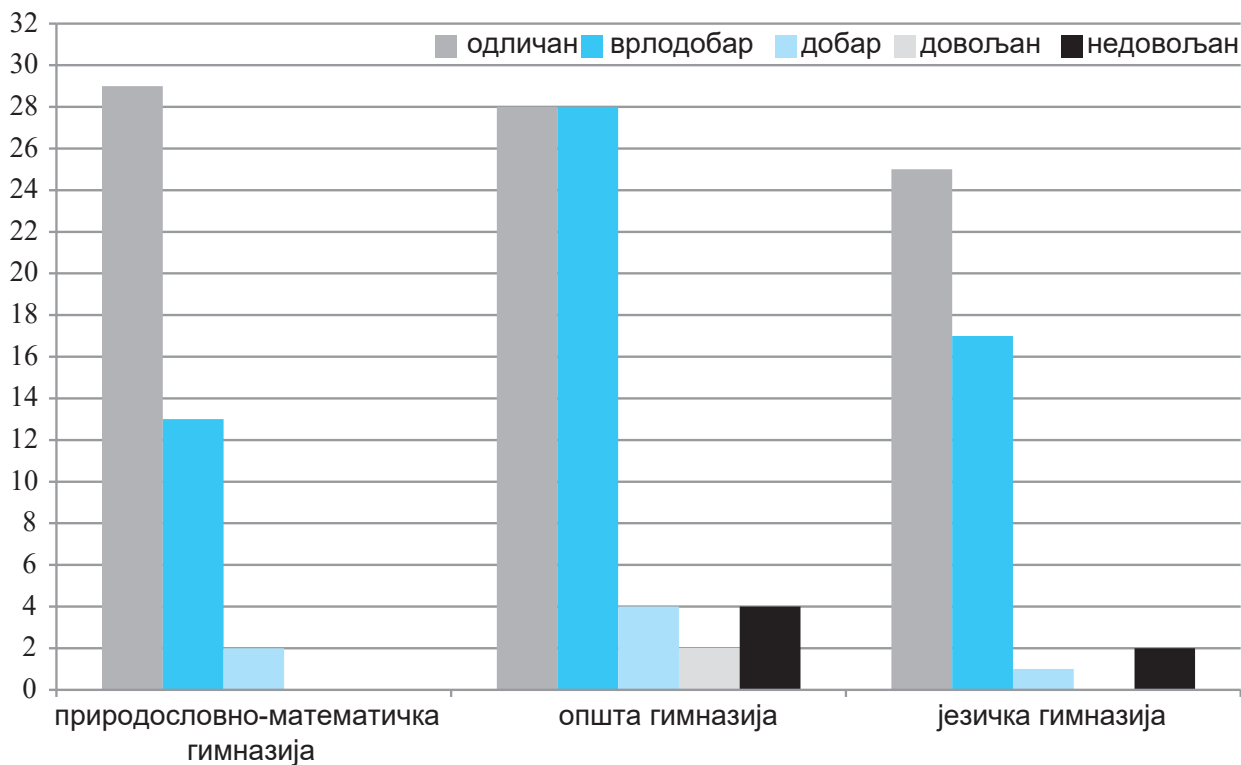
30.2. Најсјајнија звезда Сиријус је удаљена од Земље 8.6 светлосних година (gs). Колика је та удаљеност у астрономским јединицама (AJ)?
Напомена: $1 \text{ AJ} = 1.5 \cdot 10^8 \text{ km}$, $1 \text{ gs} = 9.46 \cdot 10^{12} \text{ km}$

Одговор: _____ AJ

(1 бод)

Математика

31. Стубични дијаграм приказује број матураната неке школе према усмерењу и завршном успеху на крају наставне године.

- 31.1. Колико матураната те школе је постигло врлодобар успех?

Одговор: _____

(1 бод)

- 31.2. Колика је просечна оцена ученика природословно-математичке гимназије?

Одговор: _____

(1 бод)

32. Решите задатке.

32.1. Решите неједначину $(x - 5)(x + 5) < 0$ и запишите решење помоћу интервала.

Одговор: _____

(1 бод)

32.2. У расаднику цвећа 2020. године је продато пет пута више цветова него 2019. године, а 2021. за три четвртине више него 2019. и 2020. заједно. Ако је у све три године продато мање од 69 300 цветова, колико је продато 2020. године?
Напомена: Запишите одговор у једном од облика: „Мање од 5 цветова.” или „Тачно 3 цвета.” или „Више од 2 цвета.”

Одговор: _____

(1 бод)

33. Решите задатке.

33.1. За које $m \in \mathbf{R}$ једначина $4x^2 - 2x + 5m = 0$ нема реалних решења?

Одговор: _____

(1 бод)

33.2. Одредите извод функције $f(x) = \frac{x-3}{x+1}$.

Одговор: $f'(x) =$ _____

(1 бод)

Математика

---

34. Решите задатке.

34.1. Напишите број $\sqrt[3]{a^2} : \sqrt{a^{-7}}$ у облику степена с основом a .

Одговор: _____

(1 бод)

34.2. Камата на уложен новац у банци се рачуна сложеним каматним рачуном. Зависност уложеног и коначног износа можемо да прикажемо формулом

$$C_t = C_0 \left(1 + \frac{p}{100} \right)^t, \text{ где је } C_t \text{ износ након } t \text{ година, } C_0 \text{ уложени износ, } p \text{ годишња}$$

каматна стопа, а t време у годинама.

На колико година морамо уложити неки износ уз каматну стопу од 1.5% да би се уложени износ повећао за 20%?

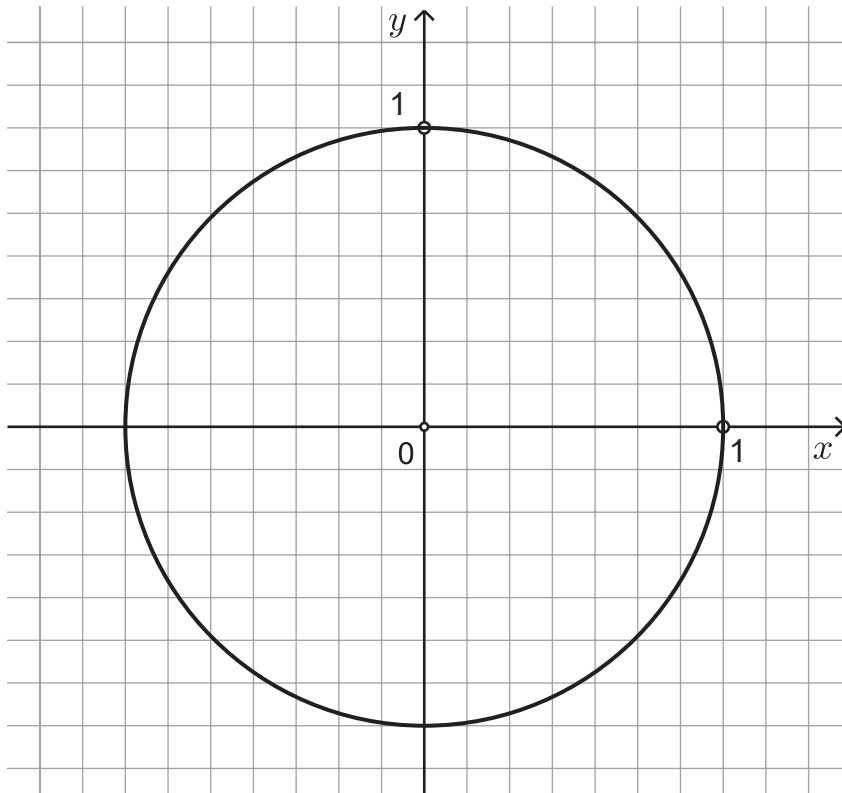
Одговор: _____

(1 бод)

35. Решите задатке.

35.1. На тригонометријској кружници прикажите тачку $E(t)$ за коју важи

$$\cos t = \frac{1}{7}, \sin t > 0.$$

(1 бод)

35.2. Која су решења једначине $2 \cos\left(x + \frac{\pi}{3}\right) - \sqrt{3} = 0$ из интервала $[0, 2\pi]$?

Одговор: _____

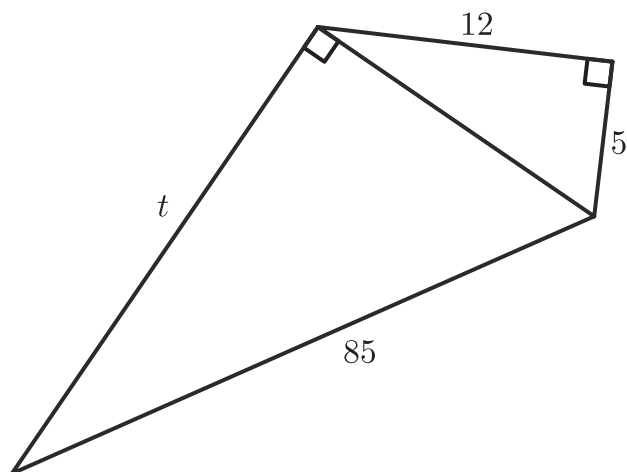
(1 бод)

Математика

---

36. Решите задатке.

36.1. Колико је t са скице?

Одговор: _____

(1 бод)

36.2. Напишите једначину било које праве која пролази тачком $(11, -3)$.

Одговор: _____

(1 бод)

37. Решите задатке.

- 37.1.** Најдужа страница троугла два пута је дужа од најкраће. Ако је мера једног угла троугла 99° , колика је мера најмањег угла у том троуглу?

Одговор: _____

(1 бод)

- 37.2.** Стуб дужине 5 m изнад земље се нагнуо на једну страну и челична жица дужине 7.3 m с друге стране га придржава (осигурава) да не падне. Ако челична жица с равни земље затвара угао мере 34° , колико је растојање подножја стуба од места где је челична жица причвршћена у земљу?

Одговор: _____ m

(1 бод)

III Задаци продуженог одговора

У 38, 39. и 40. задатку напишите поступак решавања и одговор на предвиђено место у испитној свесци.

Прикажите сав свој рад (скице, поступак, рачун).

Ако део задатка решите напамет, објасните и запишите како сте то учинили.

Тачан одговор доноси два, три или четири бода.

38. Решите задатке.

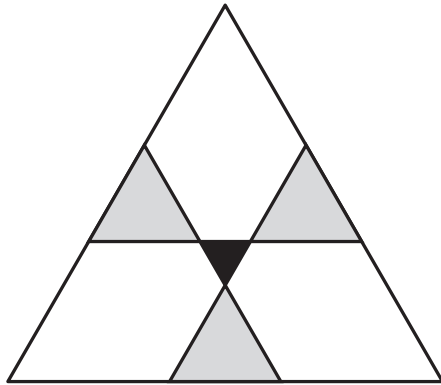
38.1. Како гласи једначина праве паралелне с правом $3x + 5y + 7 = 0$ која пролази кроз центар кружнице $x^2 + y^2 + 2x - 4y = 0$?

Поступак:

Одговор: _____

(2 бода)

- 38.2.** На слици је приказан велики једнакостраничан троугао подељен с три дужи на седам делова. Три сива дела су једнакостранични троуглови чије су странице дужина 5 cm, а централни црни део је једнакостраничан троугао чија је страница дужине 2 cm. Колика је дужина странице почетног (великог) троугла?

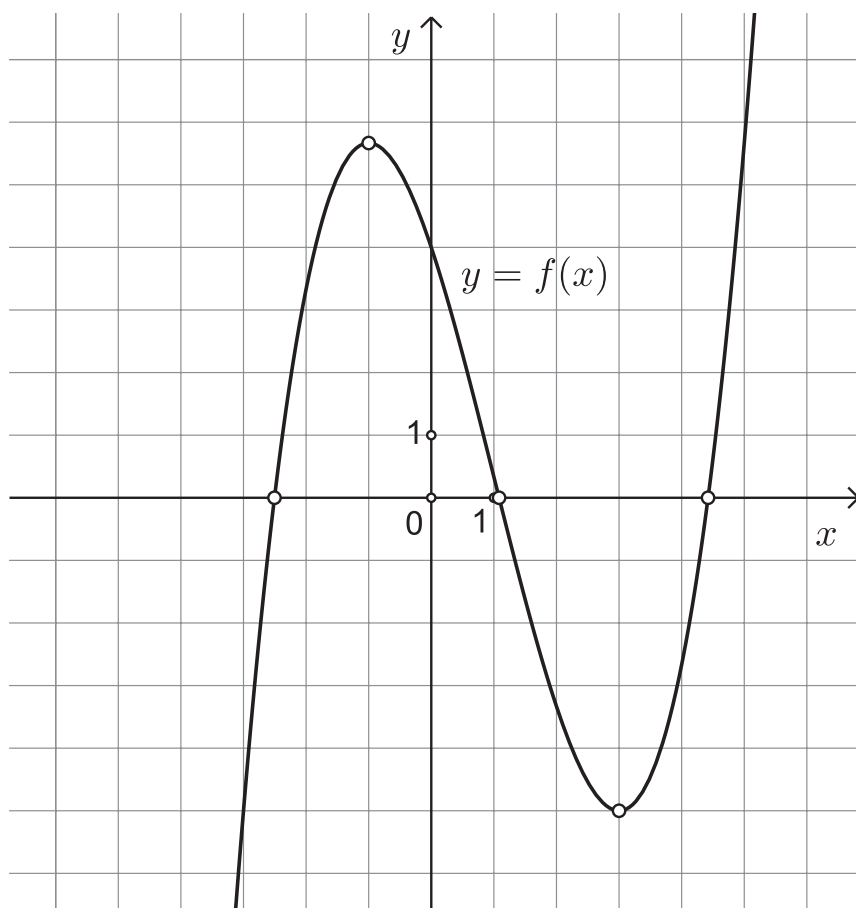
Поступак:

Одговор: _____ cm

(2 бода)

39. Решите задатке.

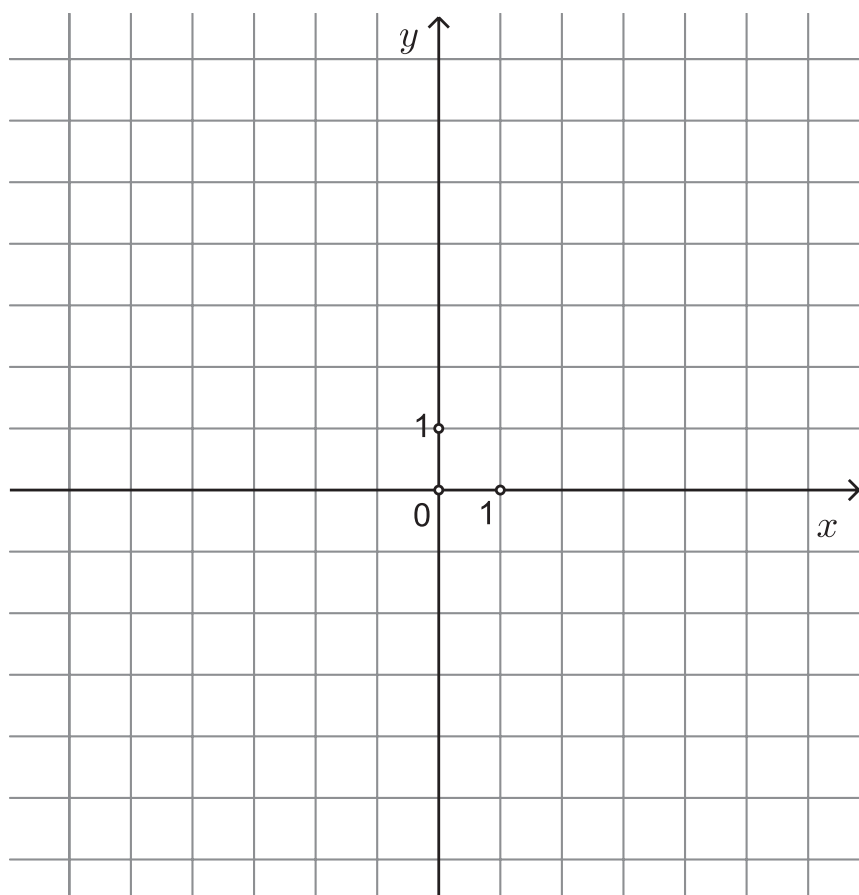
39.1. На слици је приказан график полинома трећег степена $f(x) = \frac{1}{3}x^3 + bx^2 + cx + d$.

У задатом координатном систему нацртајте график f' извода функције f .

Поступак:

(3 бода)

39.2. Нека је $f(x) = x^2$ и $g(x) = x - 3$. Одредите нуле функције

$$h(x) = \frac{f(x+1) - g(x) - 6}{f(x) \cdot g(x) + g(3x+2)}.$$

Поступак:

Одговор: _____

(3 бода)

40. Дужине страница троугла су узастопни чланови геометријског низа и збир њихових дужина је 55.5 cm. Ако је дужина најдуже странице троугла 24 cm, колика је **површина** обртног тела које настаје обртањем троугла око те странице?

Поступак:

Одговор: _____ cm^2

(4 бода)

Празна страница

Празна страница

Празна страница